

Overgang barnehage – skole

Bygge bro

Rammeplanen (2017) sier: *Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (s. 33).*

Dette vil være vårt hovedmål i arbeidet med førskolegruppen gjennom dette siste året i barnehagen.

Videre heter det: *De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon til å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen (s.34).*

Asker Kommune etablerte fra og med høsten 2023 en ny standard for overgangen barnehage – skole, Bygge bro. Dette er en overordnet standard som inneholder rutiner for samarbeid og kontinuitet i overgangen mellom barnehage, skole og SFO. Teoretisk baserer standarden seg blant annet på disse styringsdokumentene: Rammeplan for barnehagen, Kunnskapsløftet 2020 for grunnskolen samt Rammeplan for SFO. Om du ønsker å lese mer om denne standarden, så kan du finne mer informasjon her: <https://sites.google.com/askerskolen.no/bygge-bro/meny>

I arbeidet med måloppnåelse knyttet til vårt hovedmål (se over), legges det i Rammeplanen (2017) særlig vekt på leken som kulturbærer så vel som læringsarena. I Asker har man gjennom standarden Bygge bro valgt *lek, språk og natur* som kjerneområder for barns utvikling og læring, og gode relasjoner skal prege arbeidet.

Et tett samarbeid og god kommunikasjon mellom barnehage og skole er et viktig moment for å oppnå forståelsen av sammenheng, og det legges klare føringer for dette i Bygge bro. Vi i Bikuben har et tett og godt samarbeid med Nesøya skole, og i løpet av september legger vi planer for hvordan vi best kan bidra til å gi barn og foreldre en god opplevelse av overgangen fra barnehage til skole/SFO. Dere vil få informasjon om disse aktivitetene via Kidplan/ukeplaner. Vi vil våren 2026 arrangere et foreldremøte med skolestart som tema (invitasjon med mer informasjon kommer senere), og vil da også gjennomføre foreldresamtaler med dere alle.

Den nye standarden presenterer noen nye begreper samt aktiviteter. Her er noen av de viktigste:

Kulturmøter: Defineres som en samarbeidsarena hvor barnehage, skole og SFO møtes for blant annet å dele erfaringer, evaluere og sette datoer for aktiviteter og møter.

Noe av det vi satte søkelys på har vært å bli enige om det som kalles grenseobjekter. Dette omfatter blant annet et felles tursted, klappesignal som vi bruker når vi skal gi beskjeder mm, å gå på tur i brannrekke (barna står en og en etter hverandre, rekkefølgen er fast og er bestemt av voksne), regelleker, spill, sanger, eventyr, lese og bli kjent med boken «Hvordan begynner man på skolen», tellerim og språkleker. Avslutningsvis ble vi enige om et overgangsprosjekt. Dette prosjektet (insekts hotell de to siste årene) skulle dokumenteres i en arbeidsbok og både produkt og dokumentasjon ble høytidelig overrakt skolen på siste besøk før sommerferien.

Foreldreaktiv overgang: Med utgangspunkt i at foreldre som kjenner seg trygge i prosessen med overgang barnehage-skole bedre vil være i stand til å støtte egne barn, vektlegges at foreldrene skal oppleve å være informerte og deltakende.

Det vektlegges også at foreldrene i samarbeid med barnehage, skole og SFO har søkelys på gruppefellesskap og ikke bare eget barn. Å delta på **Bli kjent klubb** og foreldremøter er viktig. Å bidra til at barn opplever **mestring** i forhold til blant annet å klare mest mulig selv.

- Mestrer av- og påkledning
- Mestrer å ta sko av og på
- Mestrer toalettbesøk
- Ha oversikt over eget utstyr og ting man har med seg i sekk mm
- Sosial mestring. Eksempelvis å kunne be om hjelp av andre, spørre om man lurte på noe mm.

Felles tursted for barnehagene i nærmiljøet: Her avtaler barnehagene seg imellom treff på et felles tursted. Vi satser på hyppighet avhengig av andre aktiviteter, men avtaler minimum 6 treff i løpet av barnehageåret.

Vi er i prosess nå med tanke på å avtale treff med skolestarterne i Vendla og Nesøya barnehager. Dere får informasjon via ukeplanene.

Bli kjent – Klubb: Skolen vil i løpet av vinteren 2026 invitere til 1 klubbmøte. Her er både barn og foreldre invitert, og på det første møtet vil også representant fra barnehagen delta. Her gis viktig informasjon knyttet til skolestart og både barn og foreldre vil bli bedre kjent i skolens rom og bygninger.

Besøke skolen: Gjennom året, men primært gjennom våren og forsommeren er vi på flere besøk på skolen. Opplegget varierer fra gang til gang, men inkluderer lek i gymsalen, besøk i klasserom, lek med faddere mm.

Kjerneområder

Språk

Språk gir barn tilgang til livet. Evne til å kunne uttrykke seg er nødvendig for læring, danning og utvikling.

Ramme planen (2017) sier: *Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (:47)*

Vi strukturerer arbeidet vårt slik:

Arbeider med ord og begreper

- stimulerer barnets språkutvikling gjennom hverdagssamtalen
- bruker måltidet som en arena for den gode samtalen og opplevelse av fellesskap
- utforsker spennende, rare, morsomme og ukjente ord og begreper
- eksperimenterer med og utforsker betydningen av ulike morfemer
- utforsker og bruker matematiske begreper
- bruker barnas ulike språk som ressurs
- samtaler om ord og begreper fra høytlesingsbøker

Gir litteraturopplevelser og styrker fortellerkompetansen

- har høytlesningsstunder
- har litterære og utforskende samtaler
- bearbeider litteraturopplevelser gjennom lek, rollespill, tegning og andre aktiviteter
- ha fortellerstund og fortellerstol
- besøker skolebiblioteket

Leker med språket

- leker med språk, rim og regler
- bruker musikk, sang, rytme og bevegelse
- utforsker språk- og bokstavlyder

Utforsker skriften

- utforsker skriftspråket gjennom tegning, lekeskrift og bokstaver de allerede kjenner
- legger til rette for lek og meningsfulle aktiviteter der barna kan få ta skriftspråket i bruk gjennom rammeleker og for eksempel skrive ønskelister og beskjeder

Styrker flerspråklige barns språkutvikling

Alle aktivitetene beskrevet over styrker også flerspråklige barns språkutvikling. Ut over dette vil det være å

- presentere barna for bøker på deres førstespråk
- la barna lytte til lydbøker eller eventyr, fortellinger, rim og regler på førstespråket sitt
- bruke kvalitetssikrede digitale ressurser der barna får møte førstespråket sitt
- arbeide systematisk med morfologi og ords oppbygning

Følger med på språkutvikling

- De ansatte følger med på barnets språkutvikling gjennom å observere barnet i lek
- Barnehagen følger med på barns språkutvikling gjennom bruk av TRAS og gir

relevant, oppsummert informasjon om barnets språkkompetanse til skolen.

- Skolen bruker oppsummeringer fra TRAS for å tilpasse språkopplæringen

Samarbeider med hjemmet om barnets språkutvikling

- de ansatte inspirerer foreldrene til å lese høyt for barna sine og samtale om det de leser
- de ansatte anerkjenner og formidler verdien av et godt utviklet førstespråk

Lek

Barn i barnehagen erfarer verden rundt seg gjennom lek, utforskning og i samspill med andre barn og voksne.

Rammeplanen (2017) sier: *Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.* (:20).

Vi strukturerer vårt arbeid slik:

På lik linje som barns rett til lek, står barns rett til medvirkning sentralt i styringsdokumentene for barnehage, SFO og skole. Barnehage- og skolehverdagen i Asker preges av at barn blir møtt av ansatte med interesse og undring, som sørger for vekst og utvikling.

I Asker har vi et miljø for lek som ivaretar barns behov for utforskning og lek i hverdagen gjennom å

- tilrettelegge og organisere innerom og uterom som innbyr til samhandling og varierte aktiviteter
- ha materiell og konkrete som stimulerer til kreativitet og nysgjerrighet
- bruke gulvet i like stor grad som bord, stoler og benker
- ha bøker, leker, spill, tegne- og skrivesaker lett tilgjengelig for barna

Natur

Naturen er en arena for lek, læring og utvikling både for små og større barn. Å bruke naturen åpner for kreativitet, utforskning og gir et godt grunnlag for sosial, motorisk og språklig

utvikling.

Rammeplanen (2017) sier: *Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna får et mangfold av naturopplevelser, og får oppleve naturen som arena for lek og læring. (:52).*

Slik strukturerer vi vårt arbeid:

- bruker naturen og nærmiljøet ukentlig
- bruker skolens og barnehagens uteområde, naturen og nærmiljøet som arenaer i det pedagogiske og inkluderende arbeidet for å

•

bygge relasjoner mellom barn og mellom barn og voksne

- utvikle barnets grov- og finmotorikk og ivareta behovet for bevegelse
- stimulere til språk- og begrepsutvikling
- bygge mestringstro ved å la barnet få utvikle seg best mulig ut fra egne forutsetninger
- bli glad i naturen
- ta vare på naturen og praktisere sporløs ferdsel

Vi tilrettelegger for aktiv bruk av vårt uteområde, vår lavvo og vårt nærmiljø. Nesøyaskogen, Hvamodden og friområder på Nesøya brukes daglig.

Øvrige momenter og områder hvor vi har et spesielt søkelys gjennom dette siste året i barnehagen med tanke på å sikre kontinuitet og trygghet før skolestart:

Realfag og førmatematikk

Jeg har kunnskap om antall, rom, form, måling og mønster
• Det skal gjennom lek, utforskning, samling, spill og hverdagssituasjoner legges til rette for at barna får kjennskap til og praktisk erfaring med grunnbegreper i matematikk: Relasjonsbegreper: Lengde, høyde, tykkelse, tyngde, bredde, størrelse, vekt, antall mm. Kvantitetsbegreper: Alle, mange, få, ingen, noen mm. Ordenstall: Først-sist, foran - bak, over - under, før – etter mm. Formbegreper: Sirkel, trekant, firkant, kvadrat, rektangel, sylinder, prisme mm. • Det skal gjennom utforskning, lek, samling, spill og hverdagssituasjoner legges til rette for at barna øver på å telle og ha forståelse knyttet til mengde opp til 6 (jfr. Terningspill). • Det skal gjennom utforskning, lek, samling, spill og hverdagssituasjoner legges til rette for at barna får praktisk erfaring og kjennskap til romforståelse.

Digital kompetanse

- Det skal legges til rette for at barna utforsker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- Det skal legges til rette for å skape nysgjerrighet og kjennskap til digitale verktøy.
- Det skal legges til rette for å bruke digitale uttrykksformer som et verktøy for å nå lokale pedagogiske mål.

Et trygt og godt leke- og læringsmiljø

Barna har kunnskaper om seg selv og familien

- Det skal legges til rette for at barna tegner seg selv og øver på å skrive navnet sitt.
- Det skal legges til rette for at barna kan fortelle om familien sin og har kjennskap til adressen, fødselsdato og antall familiemedlemmer.
- Det skal legges til rette for turer og opplevelser i nærmiljøet og lokalsamfunnet hvor barna i ettertid gjenkaller dette gjennom fortelling.

Barna får en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring

- Det skal legges til rette for at barna får erfaring med å kjenne igjen og gi uttrykk for egne og andres følelser og uttrykk.
- Det skal legges til rette for at barna utvikler selvregulering gjennom «her og nå» situasjoner og rollespill.
- Det skal legges til rette for at barna får erfaring med forskjellige ballspill og enkle regelleker.
- Det skal legges til rette for at barna øver på blyantgrep og å klippe med saks.
- Det skal legges til rette for at barna øver på og mestrer påkledning selv og at de kan vurdere klær etter vær.
- Det skal legges til rette for at barna øver på og mestrer toalettbesøk selv.

Barna samarbeider godt med andre barn

- Det skal gjennomføres samlinger der vennskap, følelser og samarbeid er tema.
- Det skal legges til rette for at barna øver på å samarbeide/leke med andre, ikke bare selvvalgte venner. Øving på sosiale ferdigheter og konfliktløsning bør være sentralt.
- Det skal legges til rette for at barna skal få øve seg på og tilpasse seg ulike sosiale kontekster.
- Gjennom samtale, rolle spill og hverdagssituasjoner skal barna få erfaring med hva det vil si å være en god venn.
- Det skal legges til rette for at barna øver samarbeid gjennom at de deles i grupper når vi har ulike aktiviteter.

Barna samhandler godt med voksne

- Ved at voksne:
- Gir korte og tydelige beskjeder
- Gir påminnelser ved overgang fra lek, turer, mat osv.
- Oppmuntrer positivt til ønsket adferd/språk og har nulltoleranse for negativ språkbruk og utagerende/voldelig adferd.

Barna viser god arbeidsro

- I samling minner vi om fellesreglene som vi er blitt enige om.
- Vi øver på å rekke opp hånda, vente på tur, lytte og se på den som sier noe, samt å bruke innestemme.
- Barna øver på å leke/arbeide uten å forstyrre andre.

Barna hilser og sier «ha-det»

- Vi hilser når førskolegruppen/samling begynner
- Barna øver på å hilse på barn og voksne med øyekontakt når de kommer og sier «ha-det» når de går.

Hva gjør vi videre på StoreBie:

Vi arbeider prosessorientert, tverrfaglig og på barnas premisser. Vi jobber aktivt for å bygge opp en god kvalitet på den relasjon vi har til hvert enkelt barn. Vår rolle er viktig, og vi har som mål at alle barn hos oss skal oppleve anerkjennelse, tilhørighet og trivsel.

I tillegg til de møter og arrangementer som er nevnt her, har vi også disse aktivitetene for skolestarterne:

- Brannvernopplæring (september – mai)

- Kurs i skileik (januar – februar)
- Svømmekurs (september samt mai/juni)
- Egen avslutningsfest i barnehagen (juni)
- Sykkeltur (juni)

Tove

August 2025